

УДК 343.211

О. В. Кришевич

І. О. Рощина

КРИПТОВАЛЮТА, ЯК ПРЕДМЕТ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ: НАЦІОНАЛЬНЕ ТА МІЖНАРОДНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

В статті визначено сутність понять криптовалюта, біткоїн та майнінг, розглянуто статус криптовалюти в Україні та в інших країнах. Крім того, вказано проблеми, пов'язані із невизначеним статусом криптовалюти, запропоновано шляхи їх вирішення, особлива увага привернута розкриттю понятійного аспекту при кваліфікації кримінальних правопорушень, пов'язаних з криптовалютою.

Відзначено, що на даний час все частіше є використання криптовалют у якості фінансового інструменту різними державами і Україна не виключення. Відповідно до звітів платформи Chainalysis, Україна посідає високі місця у рейтингу як загального використання криптоактивів, так і їх використання в незаконних цілях. За даними Міністерства цифрової трансформації України, наша держава – лідер із застосування віртуальних активів серед населення; українська спільнота блокчейн-розробників – одна з найбільших у світі та входить у топ-3. Автори вважають, що криптовалюта – це цифрова (віртуальна) валюта, одиниця якої – монета, захищена від підробки, оскільки є зашифрованою інформацією, скопіювати яку неможливо, тому що емісія та облік криптовалюти засновані на асиметричному шифруванні із застосуванням різних криптографічних методів захисту, таких як Proof-of-work та / або Proof-of-stake. Фізична ознака характеризує технічні аспекти функціонування криптовалюти, економічну ознаку визначає ціна, яку за неї можуть заплатити зацікавлені особи, а юридична ознака встановлюється на підставі послідовного аналізу передбачених чинним законодавством видів об'єктів цивільних прав. Отже, у контексті кримінально-правового регулювання криптовалюта представляє собою дані в електронному вигляді, що мають ціну та є предметом реалізації права на інформацію. Привабливість криптовалют для злочинного світу пов'язана з тим, що в основі біткойна та інших криптовалют лежить принцип децентралізації та система блокчейн (Blockchain): електронні гроші не мають прив'язки і не контролюються жодним фінансовим органом якої-небудь країни, користувачі системи залишаються анонімними і мають рівні статуси. Криптовалюта, головною перевагою виступає її анонімність, крім того персональні дані власника електронного гаманця зберігаються в таємниці і це лише набір символів по яких неможливо вичислити власника, тому неможливо упізнати ім'я або адресу такого користувача, причому історія транзакцій є відкритою інформацією, а угоди, пов'язані з криптовалютою теж анонімні, окрім цього, вони незворотні. Також набула поширення й кіберзлочинність, зокрема кримінальні правопорушення з криптовалютами, тому як в Україні та світі фізичні та юридичні особи все частіше стикаються з незаконним їх заволодінням, проте в нашій країні до цього часу правовий статус криптовалюти не визначений, крім того не передбачено відповідальності за незаконне заволодіння криптовалютою, наразі у світі вже є досить розповсюдженими ситуації вчинення кримінальних правопорушень проти власності (крадіжки, розбої, вимагання, шахрайство), де предметом посягання стає комп'ютерна техніка, жорсткі диски чи портативні криптогаманці разом із відповідними паролями від них з метою заволодіння криптовалютою та отримання коштів від її подальшої конвертації.

Ключові слова: кримінальні правопорушення проти власності, предмет, незаконне заволодіння криптовалютою, криптовалюта, біткоїн, крадіжка, шахрайство, віртуальні активи.

DOI 10.34079/2226-3047-2022-12-23-24-168-175

Постановка проблеми та її актуальність. За даними платформи CoinGecko на даний час у світі більш ніж 12 657 криптовалют, оскільки криптовалюта виконує функцію засобу накопичення та виступає засобом збереження активів і ніхто не може забрати, як цифрові гроші, що знаходяться в сейфі вдома чи на депозиті в банку. Таким чином, головною перевагою *криптовалюти* є її анонімність, оскільки персональні дані власника електронного гаманця зберігаються у таємниці (неможливо вичислити власника відносно ім'я або адресу такого користувача) хоча історія транзакцій є відкритою інформацією. Bitcoin кваліфікують як віртуальну валюту, грошовий сурогат, електронну послугу, електронну інформацію, нематеріальну цінність, приватні гроші, віртуальний товар тощо. Він функціонує без будь-якого контролюючого органу або центрального банку; обробка транзакцій і емісія здійснюються колективно учасниками мережі, дозволяє проводити будь-які операції анонімно, без ідентифікації користувача. Bitcoin має відкритий вихідний код; ніхто не контролює біткоїни, але всі можуть стати учасниками мережі. Хоча, bitcoin не такий анонімний, як прийнято вважати, оскільки використовує систему blockchain, яка слугує віртуальним записом усіх транзакцій в мережі. Blockchain є загальнодоступним, тобто кожен, хто має достатній рівень комп'ютерної грамотності, може відстежувати цифрові сліди анонімних трейдерів. Такі компанії, як Virgin Galactic, Microsoft і Dell, визнають і приймають криптовалюту як засіб платежу за свої товари і послуги. Вартість криптовалюти нічим не забезпечена, визначаючись ситуативно на підставі попиту та пропозиції, а єдиний орган, що встановлює курс до національних валют, відсутній. Проте корисні властивості криптовалюти (захищеність, конфіденційність, децентралізація, майже миттєвий переказ у будь-яку частину світу) забезпечують стабільний попит на неї. Приклади визначення ціни на криптовалюту можна побачити на таких майданчиках, як Bitfinex, Bitstamp, Coinbase. Типовий підхід до визначення ціни криптовалюти полягає в тому, що вона дорівнює ціні останньої за часом біржової операції. Також ціна криптовалюти може обчислюватись як середнє арифметичне операцій, проведених за певний період на одному або кількох майданчиках (наприклад, Bitcoin Liquid Index).

Але проблемність виникає, якщо криптовалюта виступає предметом, посягає при кваліфікації кримінальних правопорушень проти власності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останнім часом з'являється все більше наукових публікацій щодо правового обґрунтування такого явища, як криптовалюта. Важливе значення для формування теоретичних засад цієї проблематики мають праці К. Кемпбелла, М. Кінга, М. Крюгера, Р. Міллера, Р. Селджіна, І. Фішера. Однак, незважаючи на визнання високого інноваційного потенціалу електронних грошей, є потреба у поглибленні нормативного визначення, розуміння категоріального апарату, кваліфікації кримінальних правопорушень проти власності щодо криптовалюти.

Метою статті виступає дослідження проблемних питань щодо відповідальності за незаконне заволодіння криптовалютою, визначенні її поняття, з'ясуванні напрямів удосконалення правового статусу криптовалют та правової регламентації їх обігу («блокчейну»), також враховуючи аналіз теоретичних питань національного та міжнародного законодавства, судової практики щодо виявлення недосконалості та запропонувати зміни враховуючи проблемність сьогодення.

Виклад основного матеріалу. На даний час не кожна країна світу має визначення поняття «віртуальний актив» та вимог до ліцензування цієї діяльності й сприйняття кожною країною різною. У таких країнах, як Алжир, В'єтнам, Індонезія, Марокко, криптовалюта заборонена. У Японії, США, Канаді, Данії, Чехії, Німеччині криптовалюта легалізована та має офіційний характер. В Штаті Каліфорнія дозволено використати

криптовалюту, оскільки ухвалено Assembly Bill 129 і цей Закон дозволяє будь-якій компанії, асоціації або фізичній особі брати участь в обігу грошей, відмінних від законних платіжних систем. Інші країни класифікують їх як альтернативний засіб платежу, як товар, деякі не конкретизують статус, надаючи визначення «нематеріального блага». 08 вересня 2021 року Верховною Радою України прийнято Закон України «Про віртуальні активи», а 17 лютого 2022 року Закон підписано Президентом (Закон України, 2022). Станом на сьогодні Закон ще не набрав законної сили, оскільки необхідно внести зміни до Податкового кодексу. Проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування операцій з віртуальними активами в Україні» (Проект Закону..., 2022) передбачає поняття «майнінгу», «криптовалюти», «токен-активи», блокчейну у формі «розподіленого реєстру записів у цифровій формі», поняття «криптовалюта», класифікація видів віртуальних активів та їх поділ за функціональним признаховуюченням, а також застосування поняття «токену» і його видів (debt, governance, utility, security). В основі такого поділу було покладено критерій змістовного навантаження, що є значно ширшим, ніж лише критерій їхньої функціональної приналежності. Також враховуємо *види віртуальних активів*: забезпечені – активи, що є основою забезпечення грошові кошти, майном (майновими правами) та дають право вимагати такі активи (NFT-токени, stablecoin, токенізовані цінні папери); незабезпечені – активи, що є самі собою, відсутність забезпеченості майновим або немайновим правом (відсутній емітент, що надавав би отримувачам такого віртуального активу права вимоги) (Bitcoin); фінансові – активи, які забезпечені цінними паперами, грошима (стейбл-коїни) (ОБСЕ, 2022). Україна враховує досвід інших країн, а саме: поділ на забезпечені та незабезпечені віртуальні активи. Проте, з конвертацією криптовалюти у гривню або валюту виникають проблеми, оскільки згідно з Податковим кодексом об'єктом оподаткування для фізичної особи є будь-який дохід, нарахований (виплачений, наданий) на користь платника податку щодо звітного податкового періоду. Таким чином, отримані гроші за продаж криптовалюти підлягають оподаткуванню. Крім того, видобуток криптовалюти у великих розмірах потребує значного обчислювального ресурсу, який споживає багато електроенергії, а цей процес підпадає під поняття «підприємництво», оскільки здійснюється на постійній основі та з метою одержання прибутку і таку діяльність відповідно до законодавства України необхідно зареєструвати, щоб не нести відповідальності за порушення порядку провадження господарської діяльності. Укладення договорів щодо криптовалюти цілком законне, якщо криптовалюта не використовується як засіб платежу за договором, тобто вона повинна виступати товаром або об'єктом обміну чи об'єктом інтелектуальної власності, а валютою договору, безперечно, має бути гривня.

Серед інструментів регулювання криптовалютного ринку варто виділити наступні: а) Оподаткування операцій з обігу криптовалют та доходів, отриманих від такої діяльності. Такі доходи можуть бути як активними, так і пасивними в результаті збільшення вартості криптовалюти по відношенню до валюти, емітованої державою, певного проміжку часу. Оподаткування стосується найчастіше торгівлі на біржах, але може торкнутися і процесів емісії криптовалют і в цілому будь-яких операцій з криптовалютами. В країнах операції з криптовалютами обкладаються податками на доходи (США, Великобританія та ін.), у деяких навпаки – до податкового кодексу внесені протилежні поправки, які звільняють користувачів від податків на споживання (Японія). б) Надання дозволів/ліцензій на ведення криптовалютної діяльності, а учасниками ринку криптовалют може бути будь-яка особа, для цього не потрібен дозвіл. Однак у криптовалютній системі наявний такий вид діяльності як емісія криптовалют, а

також діяльність криптовалютних бірж та діяльність з обміну криптовалют на іншу (емітовану державою) валюту, що потребує державного впливу.

Міністерство цифрової трансформації в Україні зазначило, що збирається врегулювати ринок, використовуючи досвід європейських країн, оскільки існує ряд країн, які вже давно впровадили рекомендації FATF у національне законодавство. Наприклад, Мальта і Естонія ввели спеціальні криптовалютні ліцензії на надання послуг, пов'язаних з віртуальними активами та дозволяє відкрити рахунок в банку або в платіжній системі без певних зобов'язань і на відповідність AML законодавству країни. Обов'язкова вимога в Естонії для отримання криптовалютної ліцензії наявність у проекту Compliance Officer, що повинен мати відповідну кваліфікацію і профільну освіту, так і відділ моніторингу фінансової безпеки. В Англії немає криптовалютних ліцензій і тому, хто займається бізнесом з криптовалютою потрібно зареєструватися в FCA (обмінники, біржі, ICO, IEO провайдери, додатки криптогаманців). Для бізнесу обов'язковими є: AML та KYC (Know Your Client) перевірки, оскільки FCA контролює не тільки належний моніторинг транзакцій, а й безпеку зберігання коштів, якщо недотримання AML законодавства передбачена фінансова та кримінальна відповідальність.

Криптовалюті притамана анонімність (персональні дані (ім'я або адресу такого користувача) власника електронного гаманця зберігаються в таємниці і тільки набір символів по яких неможна його вичислити), хоча історія транзакцій є відкритою інформацією, а угоди, які пов'язані з криптовалютою анонімні і незворотні. Під *криптовалютою* розуміють цифрові нематеріальні активи, які являють собою систему розрахунків із постійно змінною вартістю, мають переважно анонімний характер та відсутність контролю зі сторони центробанків. Серед відомих криптовалют виокремлюють: Bitcoin, Ethereum, Dash, Ripple, Monero, Litecoin, Augur, MaidSafeCoin тощо (ОБСЄ, 2022). Найпоширенішою і найдорожчою криптовалютою є біткоїн (Bitcoin) – це перша криптовалюта, яка була створена у 2008 р. і використовувати можна для обміну на товари або послуги за допомогою платформи «блок-чейн». Обмін криптовалют на класичні валюти здійснюється через онлайн-сервіс обміну цифрових валют, інші платіжні системи або обмінні пункти.

Якщо розглядати криптовалюти при застосуванні у протиправному полі, то притамано те, що в основі біткойна та інших криптовалют лежить принцип децентралізації та система блокчейн (Blockchain): електронні гроші не мають прив'язки, не контролюються фінансовими органами, користувачі анонімні та мають рівні статуси. Кількість напрямів кримінального використання криптовалюти збільшилося, але основне це використання криптовалюти як засобу розрахунків на тінювих інтернет-ринках, крім того криптовалюта (Bitcoin, Ethereum, Monero) ще стає предметом вчинення кримінальних правопорушень її висока вартість в грошовому еквіваленті. *Ознаки* криптовалюти *фізична* (характеризує технічні аспекти функціонування), *економічна* (визначає ціну), *юридична* (передбачені законодавством види об'єктів цивільних прав).

Кримінально-правове регулювання криптовалюти це дані в електронному вигляді, що мають ціну і є предметом реалізації права на інформацію, а кримінальні правопорушення пов'язані з обігом криптовалюти, наприклад *проти власності: крадіжка* (ст. 185 КК України), *вимагання* (ст. 189 КК України), *шахрайство* (ст. 190 КК України) (Ковтун та Овсієнко, 2021). Криптовалюта також може стати предметом цих кримінальних правопорушень, проте перед тим, як ввести її у цивільний обіг, необхідно визнати її «майном» у межах цивільного законодавства України (Цивільний кодекс України, 2003). *Криптовалюта як предмет злочинного посягання* (розкрадання криптовалюти з рахунків, інтернет-шахрайство, вимагання викупу у криптовалюті). *Крадіжка* криптовалюти може

мати певні особливості, бо її викрадення може здійснюватися не в традиційному розумінні таємного викрадення чужого майна, а за допомогою комп'ютерних програм. Криптовалюта може стати предметом *вимагання*, оскільки в сучасному світі можна конвертувати криптовалюту в фіатну валюту, що відслідкувати складно, тим самим криптовалюта може приваблювати правопорушників як предмет вимагання. *Шахрайство* також може бути пов'язане з обігом криптовалют, зокрема, використання обману під час її продажу, обміну на фіатну валюту (Кримінальний кодекс України, 2001). На даний час у світі популярними є фішингові сайти криптовалютних бірж, де користувача просять перевести кошти на електронний гаманець шахраїв або ввести данні свого секретного ключа, внаслідок чого зловмисники, отримавши доступ до гаманця такого користувача, переводять наявну на ньому криптовалюту на інші гаманці. У разі вчинення шахрайства криптовалюта виступала предметом кримінального правопорушення, оскільки суб'єкти вказаних кримінальних правопорушень шляхом обману чи зловживання довірою отримували доступ до криптовалютних гаманців «електронного гаманця» і зникають, інші переводять кошти клієнтів на вказані рахунки, використовуються фальшиві гаманці або отримували криптовалюту від осіб на власні рахунки. Криптовалюта також використовується в нелегальному Інтернеті (так званому «даркнеті») при купівлі вилучених з обігу предметів.

На даний час питання номер один при кваліфікації кримінальних правопорушень із використанням криптовалют, коли на законодавчому рівні для кримінальних правопорушень із матеріальним складом встановлюється необхідний розмір спричинених матеріальних наслідків (сбитків), оскільки неможна визначити розмір спричиненої шкоди через невизначеність та відсутність статусу криптовалюті єдиного способу її конвертації у грошовий розмір. Оскільки використовуючи розрахунки в криптовалютою суб'єкт кримінального правопорушення відсторонюється від безпосереднього візуального контакту з потенційним покупцем і спілкуючись тільки за допомогою інтернет-месенджерів. Необхідно доповнити особливо кваліфікуючою ознакою складу кримінального правопорушення «Шахрайство» використання автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку, платіжних порталів як засіб вчинення даного кримінального правопорушення. Тому зміст частини 3 статті 190 Кримінального кодексу України слід викласти у наступній редакції: *Шахрайство, вчинене у великих розмірах, або шляхом незаконних операцій з використанням електронно-обчислювальної техніки, автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку, платіжних порталів.*

При кваліфікації виникає питання щодо предмета кримінальних правопорушень проти власності як криптовалюті, оскільки повинні предмет має певні ознаки: економічна (вартість), фізична (матеріальність), юридична (приналежність іншій особі). І так, розглянемо безпосередньо ці ознаки відносно криптовалюті: *економічна* (існує певний її курс до офіційної валюти та виступає засобом платежу за товари або послуги. Subway, Amazon, Ebaу приймають до оплати біткоїни). *Юридична* (враховуючи анонімність гаманців, вони комусь належать, якщо ні, то для нього він чужий). *Фізична* (її специфічній формі – цифровому коді. Закон визначає право власності: власник той, хто має криптовалюту, у кого особистий ключ і право власності на криптовалюту не передається). Таким чином, криптовалюти є одним із видів віртуальних фінансових інструментів і притаманні всі ознаки предмета кримінального правопорушення проти власності: *фізичні* (можливість вимірювати їх у певних одиницях, можна торгувати на електронній біржі, або можна вилучити); *соціально-економічні* (певна мінова і споживча вартість), *юридичні* (криптовалюта є чужою не належить винному).

Ознаки кримінальних правопорушень проти власності у сфері обігу криптовалюти: 1) *об'єктивна сторона кримінальних правопорушень–діяння* (мають електронну (цифрову) природу, а криптовалюта виступає як предмет чи засіб (спосіб) вчинення кримінального правопорушення та вчиняються завжди за допомогою функціонування віртуальних мереж); 2) *суб'єктивна сторона кримінальних правопорушень–мотив* (виступають майнові або інші особисті інтереси).

За порушення законодавства у сфері ринку криптовалют, необхідно законодавче закріплення предмету кримінального правопорушення – криптовалюту – у такому складі, як: «Крадіжка» (стаття 185 Кримінального кодексу України). Диспозиція норми ст. 185 КК України розкриває ознаки простого складу кримінального правопорушення «Крадіжка», де предметом виступає чуже майно (Кримінальний кодекс України, 2001). Вважаємо, що необхідно доповнити примітку, що міститься до статті 185 Кримінального кодексу України («Крадіжка»), додатковим пунктом, що міститиме наступну редакцію: «5. У статтях 185, 190, 191 під чужим майном розуміється майно, яке має певну вартість і є чужим для винної особи (рухомі й нерухомі речі, грошові кошти, цінні метали, цінні папери, криптовалюти тощо), а також право на майно та дії майнового характеру».

Висновки. На сучасному етапі є питання визнання криптовалюти предметом кримінальних правопорушень проти власності, оскільки предмету кримінальних правопорушень проти власності притаманні певні ознаки, серед яких економічна (вартість), фізична (матеріальність), юридична (приналежність іншій особі). А криптовалюта один із видів віртуальних фінансових інструментів, якій характерні ознаки предмета кримінального правопорушення проти власності, тобто можливість вимірювати у певних одиницях (мають певну мінову і споживчу вартість), торгувати на електронній біржі чи вилучати та є чужим для винного майном, а фізичною ознакою у специфічній формі – цифровому коді. Головною складовою на сьогодні виступає акцент на національне законодавство для контролю за обігом криптовалюти шляхом прийняття спеціального закону дало б змогу контролювати рух криптовалюти на території України, відстежувати легальність її походження та наповнювати бюджет.

Бібліографічний список

- Закон України Про віртуальні активи № 2074–ІХ, 2022. *Верховна Рада України* [онлайн]. Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text>> (дата звернення: 15.12.2022).
- Проект Закону Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування операцій з віртуальними активами від 13.03.2022 р. *Верховна Рада України* [онлайн]. Доступно: <<https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/39211>> (дата звернення: 15.11.2022).
- Кримінальний кодекс України № 2341-III, 2001. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 25–26. Ст. 131.
- Цивільний кодекс України № 435-IV, 2003 *Верховна Рада України* [онлайн]. Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>>.
- Ковтун, В. В. та Овсієнко, О. В., 2021. Криптовалютні відносини в Україні: економіко-правовий аналіз. *Економіка та суспільство*. 31, Доступно: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/715/687> (дата звернення 30.12.2022 р.)
- ОБСЄ, 2022. *Огляд законодавства щодо регулювання віртуальних активів у сфері боротьби з відмиванням коштів та фінансування тероризму*. Київ.

Reference

- Zakon Ukraïny Pro virtualni aktyvy № 2074–IX [Law of Ukraine On Virtual Assets No. 2074–IX], 2022. *Verkhovna Rada Ukrainy* [online]. Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text>> (Accessed 15.12.2022) (in Ukrainian).
- Proekt Zakonu Pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukraïny shchodo opodatkuvannia operatsiï z virtualnyimi aktyvamy vid 13.03.2022 r. [Draft Law on Amendments to the Tax Code of Ukraine on Taxation of Transactions with Virtual Assets dated March 13, 2022]. *Verkhovna Rada Ukrainy* [online]. Available at: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/39211> (Accessed 15.11.2022) (in Ukrainian).
- Kryminalnyi kodeks Ukrainy № 2341-III [Criminal Code of Ukraine No. 2341-III], 2001. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukraïny (VVR)*. 25–26. St. 131. (in Ukrainian).
- Tsyvilnyi kodeks Ukrainy № 435-IV [Civil Code of Ukraine No. 435-IV], 2003 *Verkhovna Rada Ukrainy* [online]. Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>> (in Ukrainian)..
- Kovtun, V. V. and Ovsienko, O. V., 2021. Kryptovalyutni vidnosyny v Ukrayini: ekonomiko-pravovyy analiz [Cryptocurrency relations in Ukraine: economic and legal analysis]. *Ekonomika ta suspil'stvo*, 31. Available at: <<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/715/687>> (Accessed 30.12.2022) (in Ukrainian).
- OSCE, 2022. Ohlyad zakonodavstva shchodo rehulyuvannya virtual'nykh aktyviv u sferi borot'by z vidmyvanniam koshtiv ta finansuvannya teroryzmu [Review of legislation on the regulation of virtual assets in the field of combating money laundering and terrorist financing]. Kyiv (in Ukrainian).

Стаття надійшла до редакції 30.12.2022

Kryshevich O.
Roschyna I.

CRYPTOCURRENCY AS A SUBJECT OF CRIMINAL OFFENSES AGAINST PROPERTY: NATIONAL AND INTERNATIONAL LAW

The article defines the essence of the concepts of cryptocurrency, bitcoin and mining, considers the status of cryptocurrency in Ukraine and other countries. In addition, problems related to the uncertain status of cryptocurrency are indicated, ways to solve them are proposed, special attention is drawn to the disclosure of the conceptual aspect in the qualification of criminal offenses related to cryptocurrency.

At present, the use of cryptocurrencies as a financial instrument by various states is increasingly common, and Ukraine is no exception. According to the reports of the Chainalysis platform, Ukraine ranks high in the ranking of both the general use of crypto-assets and their use for illegal purposes. According to the Ministry of Digital Transformation of Ukraine, our state is a leader in the use of virtual assets among the population; the Ukrainian community of blockchain developers is one of the largest in the world and is in the top 3. Cryptocurrency is a digital (virtual) currency, the unit of which is a coin, protected from counterfeiting, as it is encrypted information that cannot be copied, because the emission and accounting of cryptocurrency is based on asymmetric encryption using various cryptographic protection methods, such as Proof-of-work and/or Proof-of-stake. The physical feature characterizes the technical aspects of the functioning of the cryptocurrency, the economic feature is determined

by the price that interested parties can pay for it, and the legal feature is established on the basis of a consistent analysis of the types of civil rights objects provided for by the current legislation. So, in the context of criminal law regulation, cryptocurrency is data in electronic form that has a price and is the subject of the right to information. The attractiveness of cryptocurrencies for the criminal world is due to the fact that Bitcoin and other cryptocurrencies are based on the principle of decentralization and the Blockchain system: electronic money is not tied to and is not controlled by any financial authority of any country, users of the system remain anonymous and have equal statuses. Cryptocurrency, the main advantage is its anonymity, in addition, the personal data of the owner of the electronic wallet is kept secret and it is only a set of symbols by which it is impossible to determine the owner, therefore it is impossible to recognize the name or address of such a user, and the history of transactions is open information. Agreements related to cryptocurrency are also anonymous, besides, they are irreversible. Cybercrime has also become widespread, in particular criminal offenses with cryptocurrencies, because in Ukraine and the world, individuals and legal entities are increasingly faced with their illegal acquisition, however, in our country, the legal status of cryptocurrencies has not yet been determined, in addition, so far in Ukraine does not provide for liability for illegal possession of cryptocurrency, currently in the world there are already quite widespread situations of criminal offenses against property (theft, robbery, extortion, fraud), where the object of encroachment is computer equipment, hard drives or portable crypto wallets together with the corresponding passwords from them for the purpose of taking possession of cryptocurrency and receiving funds from its further conversion.

Keywords: *property crimes, subject matter, illegal possession of cryptocurrency, cryptocurrency, bitcoin, theft, fraud, virtual assets.*